

ЗАХИСТ ПРАВ РОМСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ

(мобільна сторінка методиста, рубрика «Виховна робота», підрубрика «Інформаційний вісник»)

В умовах сучасного життя України, коли прагнення стати повноцінною частиною європейської спільноти поєдналося з низкою викликів для країни та її жителів, гостро постала проблема формування вміння співжиття у багатокультурному середовищі як «здатності» пересічного громадянина.

У багатьох країнах поряд, із націями тієї чи іншої держави, проживають національні меншини, тобто представники інших соціальних угруповань людей (етносів), що не мають своїх національно-державних чи національно-територіальних утворень. В Україні, як і в інших державах, національні меншини є невід'ємною частиною суспільства і збагачують своєю працею, самобутністю та культурою. Тому, установлення їх прав є однією з основ громадянської злагоди в суспільстві.

Україна гарантує громадянам незалежно від їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення. Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах.

Україна зобов'язує всім національним меншинам права на національно-культурну автономію:

- навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних закладах або через національні культурні товариства;
- розвиток національних культурних традицій;
- використання національної символіки;
- відзначення національних свят;
- сповідання своєї релігії;
- створення національних культурних і освітніх закладів та будь-яку іншу діяльність, що не суперечить чинному законодавству.

Громадяни, які належать до національних меншин, вільні у виборі обсягу і форм здійснення прав, що надаються їм чинним законодавством, і реалізуються їх особисто, а також через відповідні державні органи та створені громадські об'єднання.

Рада Європи та Європейський союз приділяють значну увагу питанням захисту прав і свобод національних меншин, зокрема інтеграції в суспільне життя ромської національної меншини.

Ромська національна меншина є другою за чисельністю національною меншиною, яка зазнала геноциду під час Другої світової війни. Дискримінація ромів у деяких державах Європи спричинила послаблення їх інтегрованості та маргіналізацію. Усе це призвело до того, що ромська національна меншина є найбільш соціально вразливою національною меншиною в Європі.

З метою формування в учнів толерантного ставлення до національних меншин, подолання давніх і нових стереотипів щодо ромів, вивчення історії та традицій цього народу, Сумський ОІППО рекомендує до використання в освітньому процесі наступні інформаційні матеріали:

- «Омбудсман: геноцид ромів є однією з найтрагічніших сторінок людської історії!». URL: <http://surl.li/psqcub> (дата звернення 28.12.2024);

– «Національні меншини України і медіа: до порозуміння через толерантність». URL: <http://surl.li/vqldbo> (дата звернення 28.12.2024);

– Роми: міфи та факти. Навчально-методичний посібник для вчителя з протидії ромофобії / Авт.-упоряд. О. Войтенко, М. Тяглий. Київ: Український центр вивчення історії Голокосту. 2018. 140 с. URL: https://holocaust.kyiv.ua/Files/pedVid/Romskuy_zbirnuk.pdf (дата звернення 28.12.2024).

З метою активізації роз'яснень громадянам їх прав, підвищення рівня обізнаності ромської громади про права людини, Сумський ОППО рекомендує під час проведення тижнів правових знань, активізувати співпрацю закладів освіти з органами виконавчої влади, управліннями юстиції в Сумській області та Східним міжрегіональним центром з надання безоплатної правничої допомоги в Сумській області.